

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
website: Delfland.knnv.nl
twitter: KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland
Youtube: [klik hier](#)

Nieuwsbrief 193 9 mei 2023

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk (zuid), Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.

Afdeling van de
Natuurvereniging KNNV

VOORUITBLIK

Rubriek Lief en Leed

Leden die een geboorte meemaken, gaan trouwen, ziekenhuis opname, overledene in de directe kring. Stuur een bericht voor deze rubriek.

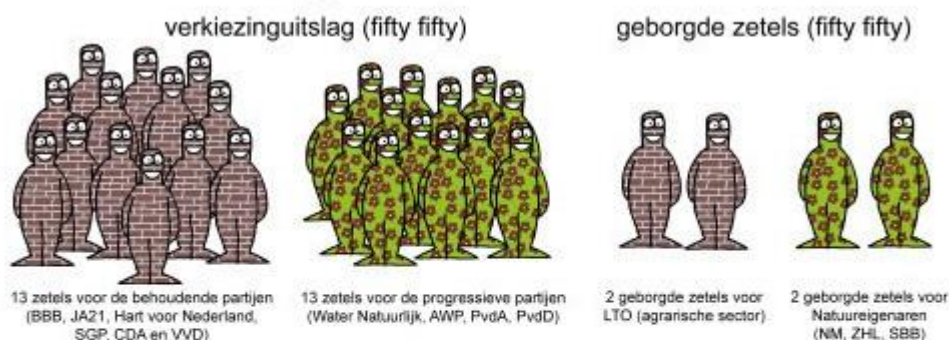
We vragen nieuwe leden waarom ze het leuk/belangrijk vinden om lid te zijn van Natuurlijk Delfland.

Dit is het antwoord van Nico de Vries:

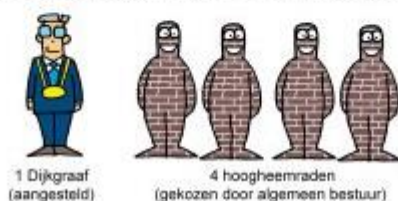
Ik ben lid geworden omdat ik al jaren de wekelijkse nieuwsbrief krijg.

Ik heb jaren padden helpen oversteken en vond dat ik nu wel een keer lid kon worden.

Het algemeen bestuur van Delfland

Het dagelijks bestuur van Delfland (dan ook fifty fifty?)

Natuurlijk Delfland schrok enorm van het bericht dat de twee leden die namens de fractie Natuurterreinen in het Algemeen Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland zitten een behoudende coalitie aan de macht brengen.

De uitslag vraagt om een evenwichtige coalitie, gezien de uitslag van de verkiezingen. Zie het bovenstaand affiche. Verspreid het affiche.

Laat je stem horen!!!! [Klik hier](#)

Voor een samenvatting van de al ingezonden reacties op dit bericht, zie de Bijlage bij deze Nieuwsbrief.

Jaarthema 2023: Biodiversiteit

Dit jaar staat in het teken van biodiversiteit. Wij hanteren hierbij o.a. het Soort van het Seizoen Soort van het seizoen, april – juni: paardenbloemen en hun bezoekers

Kijk uit naar deze planten en de insecten.

Fotografeer deze en stuur ze op via natuurlijkdelfland@knnv.nl

Lees de informatiebrief [klik hier](#)

Jaarthema 2023: Biodiversiteit

03/05, rups op paardenbloem, Den Hoorn, Willemein

Vanaf week 14 zijn de reuzenberenklauwbrigades op pad:

Langzamerhand rukken de diverse RBB's weer uit, geef je op via natuurlijkdelfland@knnv.nl

Delft:	Abtswoudse Bos West,	maandagavond
Delft:	Abtswoudse Bos Midden,	zaterdagmiddag
Delft:	Abtswoudse Bos Oost,	overdag door de week, wisselend
Delft:	TU wijk,	overdag door de week
Rijswijk:	Wilhelminapark,	dinsdagavond
Pijnacker:	Bieslandse Bos,	woensdagavond
Pijnacker:	Tolhek,	woensdagavond

13 mei, 10.00 – 12.00 uur, maak kennis met de Woudtse Tuin

In 't Woudt ligt een stuk grond waarvoor de eigenaar ons heeft gevraagd om dit tot een gebied om te vormen waar mensen de natuur en het landschap kunnen ervaren.

Geef je op om kennis te maken met deze tuin via medewerkernatuurlijkdelfland@gmail.com

Na aanmelding ontvang je nadere details. Dit betekent samen plannen maken; samen de tuin inrichten en samen de tuin onderhouden. Het huidige gebied is eenzijdig begroeid met planten behorende bij zéér voedselrijke grond die de afgelopen jaren is gespit en dan weer braak heeft gelegen. De rol voor de biodiversiteit is beperkt. 't Woudt is een schilderachtig dorpje tussen de weilanden en deze tuin is daar een onderdeel van.

13 mei, 12.00 – 14.00 uur, het Melarium is open

De leden van de Imkervereniging Delft vertellen meer over bijen, de verzorging van bijen en de activiteiten van de imkervereniging.

15 mei, 19.00 uur, instructie reuzenberenklauw steken

Er zijn dringend meer deelnemers nodig voor o.a. Reuzenberenklauwbrigades Abtwoudse Bos West en Abtswoude Bos Midden.

Er zijn ook brigades actief in Delfgauw, Nootdorp, Pijnacker en Rijswijk.

Geef je op via medewerkernatuurlijkdelfland@gmail.com

15 mei, 20.00 – 21.30 uur, afsluiten paddentrek 2023, zoombijeenkomst

Tijdens een zoombijeenkomst zullen de resultaten en ervaringen van de afgelopen paddentrek worden gepresenteerd. Er zal geprobeerd worden er lessen uit te trekken en voornemens voor de komende tijd te verwoorden om de padden e.d. en hun leefomgeving te helpen.

Vraag een zoomcode aan via medewerkernatuurlijkdelfland@gmail.com

16 mei, 10.00 – 12.00, inventarisatie waterleven Abtswoudse Bos

Het doel van het team Water is onderzoek, educatie en bescherming van zoogdieren. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben. Wel verwachten we een actieve deelname.

Belangstellenden die kennis willen maken met het team worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist.

Opgeven is verplicht en vraag de locatie aan via educatie@delfland.knnv.nl

Tuintip

Geniet van je tuin, luister naar de zingende vogels en fotografeer de insecten op de bloemen.

Sterrenhemel**donderdag 11 mei**

07.05: Maan in het perigeum De Maan is in het punt van zijn baan dat het dichtst bij de Aarde ligt: het perigeum. De afstand tot de Maan bedraagt op dit moment 369.343 km.

vrijdag 12 mei

16.28: De Maan is in de fase van Laatste Kwartier. De linker helft van de Maan is nu verlicht en de Maan is vooral in de late nacht en vroege ochtend zichtbaar. Rond, en vooral na Laatste Kwartier is een goed moment om het maanoppervlak waar te nemen.

zaterdag 13 mei

05.15: De Maan staat 3,4° ten zuidoosten van Saturnus (+1,2m), in het sterrenbeeld Waterman.

maandag 15 mei

05.17: Mercurius is stationair in ecliptische lengte. De planeet keert zijn bewegingsrichting ten opzichte van de sterren om en gaat weer in de gangbare richting bewegen.

Afdelingswinkel, verkoopadres van de KNNV Uitgeverij en de Jeugdbondsuitgeverij

Bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via natuurlijkDelfland@knnv.nl

Honingbijen

Auteur(s): Jürgen Tautz; fotografie Helga R. Heilmann

AantalHoningbijen (Hardcover)

€ 29,95

Het laatste exemplaar! Presenteert op toegankelijke manier actuele kennis van honingbijen en baanbrekende inzichten in hun leven en gedrag. De vele unieke foto's geven een fascinerend beeld van deze evolutionair gezien zo succesvolle insecten.

Honingbijen hebben de mens altijd geboeid. Als leverancier van honing, als grootmeesters in het organiseren van complexe sociale koloniën en als architecten van indrukwekkende raatconstructies.

En dankzij hun enorme prestaties bij het bestuiven van landbouwgewassen zijn bijen voor de mensheid volstrekt onmisbaar. Des te alarmerender zijn recente ontwikkelingen van toenemende bijensterfte wereldwijd.

Wat zijn toch de geheimen van dit fascinerende insect? Topexperts ontrafelen stap voor stap het 'verschijnsel honingbij' en komen daarbij steeds weer voor nieuwe verrassingen te staan.

'Honingbijen': een boeiend standaardwerk voor bijenliefhebbers, landbouwers, imkers en entomologen.

Het bijenvolk lijkt op een toverbron; hoe meer je eruit drinkt, hoe rijker hij vloeit', schreef Karl von Frisch, de bekende honingbijexpert treffend.

Laaf u dan aan deze bron!

TERUGBLIK: Waarnemingen

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.waarneming.nl

01/05, **grutto**, Groenzoom, Pijnacker, Helma Vonk

01/05, jonge **meerkoeten**, Groenzoom, Pijnacker, Helma Vonk

01/05, **grutto's** in gevecht, Groenzoom, Pijnacker, Helma Vonk

Hierbij een aantal foto's gemaakt afgelopen maandag 1 mei in de Groenzoom.

Het paartje **stelkluten** zaten afwisselend op hun nest. Het schijnt de eerste keer te zijn dat ze in de Groenzoom broeden. Ook weer fijn. Helma Vonk

01/05, **stelkluten** op hun nest, Groenzoom, Pijnacker, Helma Vonk

01/05, **stelkluut** met (vis-) vangst, Groenzoom, Pijnacker, Helma Vonk

01/05, **konijn** - een vaste gast op boomgaard Veelust, Abtswoude, Delft, Jantine Pol

01/05, en ook de **Amerikaanse rivierkreeft** is zo'n vaste gast, boomgaard Veelust, Abtswoude, Delft, Jantine Pol

01/05, **schietmot** op het raam, Aziëlaan, Delft, Lia Claus

02/05, Hoe mooi om het laatste stuk van een omgewaaide boom zo te laten staan, JJ Slauerhofflaan, Delft, Bruun van der Steuijt

03/05, **daslook**, Delftse Hout, Delft, Marlies

03/05, gezekerd **meerkoetnest**, Delftse Hout, Delft, Marlies

Tijdens een wandeling in de Delftse Hout zag ik dat het nest van een meerkoet met 2 eieren door natuurmedewerkers met 3 stokken werd vastgezet zodat het nest niet kan verplaatsen. Mooie actie van deze mannen! Marlies.

03/05, onbekende **hyacinth**, Pijnacker, Bart Hendriks

03/05, **bosbijlieg**, Den Hoorn, Willemein

03/05, brug Op Hodenpijl, Schipluiden, Willemein

06/05, **wilg** met **paardenbloem** en andere begroeiing in de knot, Bruun van der Steuijt

06/05, **grasmus**, duinwandeling, Joop van Raaij

06/05, **grasmus**, duinwandeling, Joop van Raaij

06/05, **gekraagde roodstaart**, duinwandeling, Joop van Raaij

06/05, **vink** (man), duinwandeling, Joop van Raaij

07/05, **daslook** en **vogelmelk**, natuurvriendelijke oever, Voorhof, Delft, Freek Boon

07/05, **u-boom**, landgoed Ockenburg, Den Haag, Lia Claus

07/05, **wilde hyacinth**, landgoed Ockenburg, Den Haag, Lia Claus

TERUGBLIK: Activiteiten

1 mei, RBB Abtswoudse Bos West, Renske Ligtmans

Dit was onze derde avond in gebied 2a van Abtswoudse Bos Midden. We waren met een klein groepje enthousiaste stekers en we kregen hulp van Anneke en Otto van de brigade van Abtswoudse Bos Midden. We hebben het gebiedje goed doorzocht, maar wie zoekt zal vinden. Na inpakken van onze spades werden er steeds weer kleine RBKs gevonden in het grasveld naast het bos. Bij de boom langs het water was de klei zo stevig, dat veel RBKs afbraken bij het steken. Hier zal over een paar weken opnieuw gestoken moeten worden. Advies om dit gebied in juni nogmaals goed te doorzoeken. De RBKs die willen gaan bloeien kunnen zich dan niet meer verstoppen.

Minder fraai was dat het bos ook is gebruikt als afval dump, vooral blikjes en allerhande plastic verpakkingen. Het moet er al tien tallen jaren liggen, want het plastic verpulverde bij aanraking. In de zomer zou hier een keer goed opgeruimd moeten worden.

Op de foto een RBK in de wortels van een omgevallen boom.

3 mei, bonenwielen staan gereed op boomgaard de Kandelaar

Op boomgaard de Kandelaar is de biologische moestuin weer klaar voor het seizoen.

Foto Frank Herfs.

3 mei, scheppen bij het Ruyvense Molenpad in Delfgauw, Frank Herfs

Dinsdagavond voor de twee keer met de werkgroep vissen wezen scheppen. Deze keer langs het Ruyvense Molenpad waar twee sloten langs lopen met een verschillend waterpeil. Zeker het eerste halfuur hadden we veel succes met veel verschillende vissoorten uit de sloot aan de kant van het bedrijventerrein Ruyven. Kleine modderkruipers, baarzen, 10-doornige stekelbaarzen, bittervoorns, zeelten en als toetje een aantal jonge snoekjes.

Scheppen

en de vangst in het cuvet

Nadat we deze allemaal in het cuvet geanalyseerd hadden, hebben we een tweede schepronde gedaan in de sloot aan de andere zijde van het fietspad. Dit was minder succesvol. Hier ving we alleen kleine modderkruipers en een aantal marmiergrondels (exoten). Vorig jaar hebben we hier ook geschept en toen was de oogst precies andersom, weinig soorten aan de Ruyvense kant en veel soorten aan de overzijde. Mogelijke verklaring was de aanwezigheid van waterplanten aan de ene kant en weinig begroeiing aan de andere zijde. Mogelijk was deze sloot net geschoond door het waterschap. Echter, met zeven verschillende soorten waren we heel tevreden.

3 mei, team Gierzwaluwen, Aad van Uffelen

Gisteravond mijn eerste gierzwaluwen gezien van dit jaar. Het is nog koud en het waren er in Heenweg maar 2 en in Honselersdijk maar 4. In Heenweg een gelukje want die twee doken wel onder een kantpan, zie foto.

6 mei, 8.00 – 10.30 uur, vogels in de duinen, Jan Vreede

Twee dames en heren hadden zich aangemeld voor de duin excursie op zaterdag 6 mei met vertrek op het eind van het Schelpenpad te Monster. Stralend windstil weer stond in de ochtend te wachten op ons vijftal en ook de vogels genoten daar we aan alle kanten vogelzang waarnamen met als

prettige bijkomstigheid dat de bomen en struiken nog niet helemaal met blad bedekt waren. Bij aanvang direct een topper: paartje gekraagde roodstaart liet zich zien in alle glorie en door de stilte was het lied van de man luid en duidelijk.

We vervolgen het fietspad tot halverwege Kijkduin waarna we lopend langs mijn Sovon kavel struinden. Buiten nachtegalen die zich goed lieten zien, fitissen braamsluipers, roodborsttapuiten ontdekten we een wespendif, (maar waren te laat om de politie te waarschuwen!).

Na 2.5 uur vogelen waren we terug bij de fietsenstalling en hadden te intensief gevogeld om alsnog de geplande afzetting te bezoeken van de Zandmotor met zijn plevieren. Al met al een superleuke ochtend met 38 soorten wat een mooi aantal is voor droog duin en vooral de manier waarop de vogels zich lieten zien.

Melarium ons clubhuis

Het Melarium, natuurhuis voor natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijssesweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijssesweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

Tip: gebruik via een routeplanner alleen Thijssesweg 11 en niet Melariumpad 11, je komt dan op de snelweg uit.

Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, natuurlijkDelfland@knnv.nl.

[Klik hier voor meer informatie](#)

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen

Ted Kruithof, verwerken van de inzendingen

Anna Kreffer, Soort van het Seizoen

Huib van 't Hart, coördinator Natuurbescherming en Natuurontwikkeling

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

En vele personen die in de bijdragen staan.

Het redactieadres is natuurlijkdelvland@knnv.nl zie ook het briefhoofd.

TIPS

Benieuwd naar de uitslag van de Provinciale Staten verkiezing in uw stembureau?

[Klik hier](#)

Meld je aan als burgerwetenschapper voor Vang de Watermonsters

[Klik hier](#)

36 Nederlandse organisaties bieden Manifest Bestrijdingsmiddelen aan de Tweede Kamer aan

[Klik hier](#)

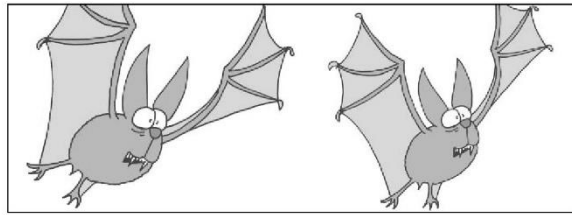
Goed initiatief van Zeeman (Bastiaanpoort, Delft centrum), Annelies de Munck

Gisteren was ik even bij Zeeman in het centrum tegenover Bruna en het personeel vertelde dat er op initiatief van de baas 4 grijpers klaarstonden om uit te lenen.

Er was nog géén gebruik van gemaakt! Misschien niet genoeg reclame gemaakt?

Dat doe ik nu dus maar, want het is een goed idee en je krijgt er een vuilzak bij die je daar vol ook weer in kan leveren.

Van ons mag je
ze zien vliegen.

En genieten van de natuur. Of haar bestuderen en beschermen.
Natuurlijk Delfland maakt je wegwijzer in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.

Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.